

καπαλαμ. ἔνθ' ἀν. 2) Ὁ ἄνευ θελήσεως, διστακτικός, αμφιρρεπτής Θράκη. (Σαρεκκλ.) Μακεδ. (Μελέν.): Δὲν τὸν ποίνεις, βρὲ δὲ ἀδελφέ, αὐτὸς εἶναι ἀνηθέλητος Σαρεκκλ. Μὴ πίστις πίστις τοῦ ἀνηθέλητου τὰ λόγια αὐτόθ.

Πβ. ἀθέλος.

άθελος ἐπίθ. ΑΤραυλαντ. Ἐξαδέλφ. 20 ἀθιλονς
θεσσ. Στερελλ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ φ. θέλω παρὰ τὸ θέμ. τοῦ πνεστ. Πβ. ΓΧατζιδ. MNE 2,109.

Ἄκούσιος ἔνθ' ἀν.: Ἀθιλονς καλόγιρονς Θεσσ. Εἶναι φρᾶμα ἀθέλο καὶ δὲ Θεός τὸ συχωρεῖ ΑΤραυλαντ. ἔνθ' ἀν. Πβ. ἀθέλητος.

άθεμέλιωτα ἐπίφρ. ἀμάρτ. ἀθεμελίωτα Λεξ. Λάουνδ. ἀθεμέλιωτα Πόντ. (Χαλδ.) ἀθεμερώτα Πόντ. (Άμισ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀθέμελιωτος.

Ἀπείρως, ἀφθόνως. Πβ. ἀθέμελιωτος 2 β.

άθεμέλιωτος ἐπίθ. ἀθεμελίωτος Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) —Λεξ. Λάουνδ. ἀθεμέλιωτος σύνηθ. ἀθεμέλιωτος Πόντ. (Οἰν.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἐπιθ. ἀθέμελιωτος.

1) Ὁ μὴ θεμελιωθείς, δὲ στερημένος θεμελίων σύνηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἰν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.): Σπίτι - τοῖχος - πύργος ἀθεμέλιωτος σύνηθ. Τὸ δοπίτιν ἀκόμαν ἀθεμελίωτον ἔν' Τραπ. Χαλδ. || Ποίημ.

"Ω, δὲν ξάνοιξαν τὰ μάτια | μήτ' ὁ πλάνος νοῦς
τὸ ἀθεμέλιωτα παλάτια | 'σ τοὺς ὀκεανοὺς

ΜΜαλακάσ. Ἀσφόδ. 62. Ἀντίθ. θεμελιώμενος (ἴδ. θεμελιώνω). β) Μεταφ. ἐπὶ ἀνθρώπου, ὁ στερημένος παντὸς ἔρεισματος, πόρου Πόντ. (Κερασ. Σάντ.): Τιδὲν 'κ' ἔσ', ἀθεμελίωτος ἀνθρωπος ἔν' (τίποτε δὲν ἔχει) Σάντ.

2) Ἐκεῖνος τοῦ ὅποιου ὁ βυθὸς δὲν εὑρίσκεται, ὁ ἔχων ἀπειρον βάθος Πόντ. (Χαλδ.): 'Αθεμελίωτον ἔν' τὸ νερόν.

β) Ἀφθονος, πολὺς Πόντ. (Κερασ. Τραπ.): Βούτορον ἀθεμελίωτον. γ) Ἀτελείωτος Πόντ. (Τραπ.): 'Ερχίνεσεν ἔναν δονλείαν ἀθεμελίωτον.

***ἀθέμιτος** ἐπίθ. Οὐδ. πληθ. ἀθέμιτα σύνηθ. καὶ Πόντ. (Οἰν.) 'θέματα Ἀθῆν. (παλαιότ.) Βάρν. Θήρ. Θράκη. (Μάδυτ. Σαρεκκλ.) Κάρπ. Κυκλ. Λέσβ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πελοπν. (Άρκαδ. Λακων.) Πόντ. (Σινώπ.) Χίος κ. ἀ. 'τέματα Καππ. (Άραβαν.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀθέμιτος. Περὶ τῶν οὐδ. τύπ. πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 2,478 καὶ ΣΨάλτην ἐν Ἀθηνᾷ 27 (1914) Λεξικογρ. Αρχ. 108 κέξ.

1) Οὐδ. πληθ., ἀνόητοι, ἀπερίσκεπτοι πράξεις, ἐν συνεκφ. μετὰ τῶν λ. ἀρροτα ἡ ἀρροτα καὶ καώματα πολλαχ.: 'Ηρτεν κ' ἥκαμεν ἀρροτα 'θέματα, ὀργῆς καώματα Κάρπ. || Παροιμ. φρ. 'Θέματα καώματα αὐτόθ. 'Αρροτα θέματα αὐτόθ. 2) Οὐδ. πληθ., ἀσυναρτησίαι, φλυαρίαι, ἐν συνεκφ. μετὰ τῆς λ. ἀρροτα ἔνθ' ἀν.: Μοῦ 'πε ἀρροτα 'θέματα Άρκαδ. Τί ἐλέετε; — "Αρροτα 'θέματα Σινώπ. 'Αρροτα' ἀθέμιτα Οἰν. 'Αρροτα τοι 'θέματα Λέσβ. || Παροιμ. φρ. 'Αρροτα 'θέματα, κουκκιὰ μαγειρεμένα (ἐπὶ ἀσυναρτησίαι, φλυαρίων) Άθῆν. (παλαιότ.) Βάρν. Κυκλ. Χίος κ. ἀ.

Πβ. ἀρροτητος.

ἀθεμώνιαστος ἐπίθ. Θήρ. Κύπρ. κ. ἀ. ἀθιμώνιαστος Μακεδ. κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *θεμώνιαστος <θεμώνιαστω.

Ο μὴ τεθεὶς εἰς σωρόν, ὁ μὴ συναχθεὶς εἰς θεμώνιαν, ἐπὶ δεματίων σιτηρῶν ἔνθ' ἀν.: Τὰ δεμάδκα ἐμεῖναν ἀθεμώνιαστα Κύπρ.

ἀθένη ή, Κύπρ. (Άγκλεισίδ. Χοιροκοιτ.)

Ισως ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀνθένιος διὰ τοῦ διαμέσου τύπ. *ἀθένος.

1) Τὸ πρῶτον μετὰ τὸν τοκετὸν τῶν προβάτων ἀμελγόμενον γάλα, τὸ ὅποιον πήγνυται ἄνευ πυτίας ἔνθ' ἀν. Συνών. ἀχνεά. 2) Πολτώδης μᾶζα, χυλὸς Κύπρ. (Άγκλεισίδ.): Τὰ κοντῆα ἐγινῆκαν ἀθένη (ἐψήθησαν τόσον καλῶς, ώστε ἔγιναν ως η ἀθένη, ητις εἶναι ήμέτηκτος).

ἀθεόκριτος ἐπίθ. Θράκη. Προπ. (Κύζ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. θεόκριτος.

Ο μὴ φοβούμενος τὴν θείαν κρίσιν ἔνθ' ἀν.: 'Αθεόφοβος καὶ ἀθεόκριτος! Θράκη. 'Αθεόκριτη! αὐτόθ. Συνών. ἀθεότροπομος, ἀθεόφοβος, ἀντίθ. θεόφοβος, θεοφοβούμενος. Πβ. ἀθεοτροπομάσμενος, ἀθεότροπομος.

ἀθεόπιστος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἀμάρτ. ἐπιθ. θεόπιστος.

Ο μὴ ἔχων πίστιν εἰς τὸν Θεόν ἔνθ' ἀν.: 'Αέτος' ἔν' ἀθεόπιστον ἀρρωπόν (ἔτσι εἶναι ὁ ἀνθρώπος, δοτις δὲν ἔχει πίστιν εἰς τὸν Θεόν) Χαλδ. Πβ. ἀθεος, ἀθεοτροπομάσμενος, ἀθεότροπος.

ἀθεος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Χαλδ. κ. ἀ.) ἀθεο Τσακων.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀθεος.

1) Ο μὴ πιστεύων εἰς Θεόν, ὁ ἀπιστος κοιν. καὶ Πόντ. (Χαλδ. κ. ἀ.) Τσακων.: Εἶναι ἔνας ἀθεος αὐτός! κοιν. 'Αφ' σ' ἀτον, ἀτος ἀθεος ἔν' (ἀφησέ τον, αὐτός εἶναι ἀθεος) Χαλδ. 'Εγὼ ἀθεος 'κ' είμαι (δὲν είμαι) αὐτόθ. || Φρ. Μπεκρηῆδες, οἱ ἀθεοι, πίνασι τὸν Ἀδη! (ἐπὶ μεθύσων πινόντων ὑπὲρ τὸ δέον) Σῦρ. 2) Ανηλεής, σκληρός, ίδια μετὰ τοῦ ούσ. ξύλο Κεφαλλ. Κώς κ. ἀ.: 'Εφας ξύλο ἀθεο (ἐδάρη ἀνηλεῶς) Κεφαλλ. Δῶσ' τον ξύλο ἀθεο αὐτόθ. β) Δριμύς, ισχυρός Αίγιν.: 'Δσμ.

Κι ὅποιος τοὺς κατηγορήσῃ | ἀθεοντος πόνους νὰ γεμίσῃ.

Πβ. ἀθεος.

ἀθεοτρομασμένος ἐπίθ. Βιθυν.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἀμάρτ. ἐπιθ. θεοτρομασμένος.

Ο μὴ φοβούμενος, ὁ μὴ τρέμων τὸν Θεόν: Φρ. 'Αθεόφοβος καὶ ἀθεοτρομασμένος! (ἐπὶ ἀνθρώπου ἀδίκου, σκληροῦ κττ.) Συνών. ἀθεότροπομος, ἀθεόφοβος, ἀντίθ. θεόφοβος, θεοφοβούμενος. Πβ. ἀθεόκριτος, ἀθεόπιστος.

ἀθεότρομος ἐπίθ. Θράκη.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἀμάρτ. ἐπιθ. θεότρομος.

Ο μὴ τρέμων, ὁ μὴ φοβούμενος τὸν Θεόν: Αὐτὸς ὁ ἀθεότρομος τό 'καμε! Οἱ ἀθεόφοβοι καὶ ἀθεότρομοι!

Συνών. ἀθεοτρομασμένος, ἀθεόφοβος, ἀντίθ. θεόφοβος, θεοφόβούμενος. Πρβ. ἀθεόκριτος, ἀθεόπιστος.

ἀθεόφοβα ἐπίδρ. Λεξ. Λάουνδ. ἀθιόφονθα Θράκ. (Άδριανούπ.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀθεόφοβος. 'Η λ. καὶ παρὰ Σομι.

Χωρὶς φόβον Θεοῦ, ἀσεβῶς.

ἀθεοφοβία ἡ, λόγ. σύνηθ. καὶ δημῶδ. Πόντ. ἀθεοφονθιὰ Λέσβ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀθεόφοβος.

'Η ἔλλειψις φόβου Θεοῦ ἔνθ' ἀν.: 'Η ἀθεοφοβία τον δὲ λέγεται' πολλαχ. 'Ατὸν ντ' ἐποίκες ἀθεοφοβία ἔν' (αὐτὸν ποὺ ἔκαμες κτλ.) Πόντ. 'Αίκον ἀθεοφοβίαν πα γίνεται; (καὶ τουαύτη ἀθεοφοβία είναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ;) αὐτόθ. Μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀτὸν ἀθεοφοβία ἔν' αὐτόθ.

ἀθεόφοβος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν. "Οφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) ἀθεόφοβο Τσακων. ἀθεόφορος Κύπρ. Μεγίστ. Χίος (Αὔγων.) ἀθεόφορος Πόντ. ἀθεόφορος Πόντ. ἀθιόφονθος Σάμ. κ. ἄ.

'Εκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. θεόφοβος.

1) 'Ο μὴ φοβούμενος τὸν Θεόν, δ ἀνόσιος, δ ἀσεβῆς κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν. "Οφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) Τσακων.: 'Εσκότωσε τὸ παιδί τον δ ἀθεόφοβος! Βρὲ τὸν ἀθεόφοβο, δουλειὰ ποῦ ἔκαμε! "Ω, τὸν ἀθεόφοβο, ποῦ ὅχεται καὶ 'ς τὴν ἐκκλησά! κοιν. 'Αθεόφοβε, θεοκριμένε, νὰ σὲ κρίνῃ δ Θεός! "Ανδρ. Μὰ δ ἀθεόφοβος νὰ μὴ σκεφθῇ καθόλου πᾶς θὰ τὸν ἰδοῦν! Νάξ. 'Αθεόφοβε, ντό ἔν' ἀβοῦτο τ' ἐποίκες; (τί είναι αὐτὸν ποῦ ἔκαμες;) Τραπ. Συνών. ἀθεοτρομασμένος, ἀθεότρομος, ἀντίθ. θεόφοβος, θεοφόβούμενος. 2) 'Υπέρμετρος, πολύς, συνήθως μετά τοῦ ούσ. ξύλο Κεφαλλ. Μακεδ. (Θεσσαλον.) κ. ἄ.: Θὰ σου δώσω ξύλο ἀθεόφοβο Θεσσαλον. "Εφαγε ἀθεόφοβο ξύλο Κεφαλλ. Συνών. ἀλύπητος.

ἀθερα ἐπίδρ. Πελοπν. (Τρίκκ.) κ. ἄ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. ἀθερος.

'Αθέριστα ἔνθ' ἀν.: "Ἐχουμ' ἀθερ' ἀκόμα Τρίκκ Συνών. ἀθέριστα.

ἀθεράπευτος ἐπίθ. λόγ. συνήθ. ἀθαράπαντος "Ηπ Μακεδ. ἀθαράπαγος Κρήτ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀθεράπευτος. Τὸ ἀθαράπαγος διὰ τὸν ἀόρ. ἐθερα πάγκα τοῦ ρ. θαραπεύγω, δι' ὃ ἴδ. θεραπεύω.

'Ανιάτος σύνηθ.: 'Ασθένεια - πληγὴ ἀθεράπευτη σύνηθ. Συνών. ἀγεάτρευτος.

ἀθέρας δ, κοιν. Καππ. (Σινασσ.) ἀθ-θέρας Εῦβ. ('Οξύλιθ.) ἐθέρας Ίκαρ. Κρήτ. Κύπρ. κ. ἄ. ἀθίας Σαμοθρ. ἀθέρα ἡ, Βιθυν. Θράκ. (Σηλυβρ.) Καλαβρ. (Χωρίο Ροχούδ.) Κάρπ. Μακεδ. (Καστορ.) Μεγίστ. Πελοπν. (Άρκαδ. Λάστ.) Πόντ. (Άμισ. Κοτύωρ. "Οφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) Ρόδ. Σύμ. κ. ἄ. —Λεξ. Λάουνδ. ἀθ-θέρα Κάρπ. Χίος κ. ἄ. ἀτέρα 'Απουλ. ἀφέρα Πόντ. (Άμισ.) ἐθέρα Κύπρ.

'Εκ τοῦ ἀρχ. ούσ. ἀθήρ.

Α) Κυριολ. 1) 'Ο ἀθήρ τοῦ στάχυος κοιν.: 'Ο γάδαρος ἐκατάπιεν τὴν ἀθέραν τοῦ κλιθ-θαρκοῦ τοῖς βέχ-χει

Κύπρ. Τὸ σιτάριν, ἀν δὲν μανρίσῃ ἡ ἀθέρα του, 'ἐν ὅμανίσκει (ώρμαζει) αὐτόθ. Συνών. ἀγάνα (I) 1, ἀγανό 1. **β)**

Τὸ λεπτότατον καὶ βελονοειδὲς ὄστοῦν ἵχθυος Κάρπ. Ρόδ.: 'Εκατάπιεν μάτιαν ἀθέραν τοῦ φαρεοῦ Ρόδ. Συνών. ἀγάνα (I) 2, ἀγανό 2. **γ)** Τὸ ἀνατηνιζόμενον νῆμα τοῦ κουκουλλίου 'Αθῆν. **δ)** Ή ἐκ τῶν σταχύων κόνις, ἄχνη τῶν σιτηρῶν Κύπρ. : Κοδδίνιος τὸ σιτάριν νὰ βκῆ δ ἀθέρας του. Συνών. ἀχνη. **ε)** Στάχυς Κάρπ. Κύπρ. **2)** Η ἀκμὴ παντὸς τέμνοντος ὄργανου, οἷον μαχαίρας, ξυραφίου κττ. Εῦβ. (Κύμ.) "Ηπ. Θράκ. (Μάδυτ. Σαρεκκλ.) Κρήτ. Κύθηρ. Κύπρ. Κῶς Μακεδ. Πελοπν. (Άρκαδ.) Πόντ. ("Οφ.) Προπ. (Κύζ.) Ρόδ. Σαλαμ. Σάμ. Σκόπ. Σύρ. (Έρμούπ.) Χίος κ. ἄ.: 'Ο ἀθέρας τοῦ μαχαιριοῦ είναι χαλασμένος πολλαχ. Η ἀθέρα τοῦ μαχαιριοῦ ἔλιγισε Ρόδ. Θὰ στομώσῃ ἡ ἀθέρα τοῦ φίλου (μαχαίρας βυρσοδεψικής) Έρμούπ. Ἐπόστρεψεν ἡ ἀθέρα τοῦ μαδαιροῦ τοῦ 'ἐν κόβκει Κύπρ. Η ἀθέρα τῇ σπαθὶ' "Οφ. || Φρ. Κόβει σὰν ἀθέρα ἡ γλώσσα του (είναι εὐφραδής) Άρκαδ. Ἀθέρα πάει ἡ γλώσσα του (συνών. τῇ προηγουμένη) αὐτόθ. Ἀθέρας είναι (ἐπιτηδειότατος) Κύμ. **β)** Η τέμνουσα τῶν δοκῶν γωνία Θράκ. (Σαρεκκλ.) **γ)** Η τραχύτης τῆς ἀκμῆς τοῦ ξυραφίου, ὅταν τοῦτο ἀκονηθῇ ἐπὶ τοῦ τροχοῦ (οὗτω ήκονημένον τὸ ξυράφιον ἐρεθίζει τὸ δέρμα, οἱ δὲ κουρεῖς ἀπαλύνουν αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἀκόνης ἡ ἐπὶ λωρίου) κοιν.: Τὸ ξυράφι ἔχει ἀθέρα καὶ δὲν κόβει. Κοίταξε νὰ φίξῃ τὸν ἀθέρα. 'Ο τροχὸς ἀφίνει ἀθέρα κοιν. Τὸ ξυράφιν μου ἔν' νωστοακονημένον τοῦ ἔδει πολ-λήν ἀθέραν (νωστοακονημένον = νεωστὶ ἀκονημένον) Κύπρ. **δ)** Φλεγμονὴ πληγῆς, πύρωσις Πόντ. (Κοτύωρ. "Οφ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.): 'Η γερά μου ἔστι ἀθέρα (γερά = πληγή) "Οφ. Ψέσσον ἔναν κρομμύδ' 'ς σὴν χόβολην ἀφκὰ καὶ βάλει ἀ ἀπάν' 'ς σὴν γερὰν νὰ παίρει' τὴν ἀθέραν Κοτύωρ. **ε)** Οἰδημα τῶν χειρῶν καὶ τοῦ σώματος τῶν ἀνθρώπων τῶν κατεργαζομένων χλωροὺς καλάμους (πιθανώτατα προερχόμενον ἐξ ἐρεθισμοῦ τοῦ ἀθέρος τῶν φύλων τῶν καλάμων) Στερελλ. (Μεσολόγγ.) **ζ)** Σχισμὴ Μακεδ. (Γκιουβ.): "Ανοιξε μὲ τὸ μαχαίρι ἀθέρα κ' ἔγλεπε τὴν γυναῖκα τοῦ μτέν ποῦ πήγαινε μὲ τὸν ξέρο (ἐκ παραμυθ.) **3)** Η ἀνωτάτη ἐπιφάνεια, ἡ κορυφὴ Ίκαρ. Κρήτ. Κύπρ.: Ἐκάην ἡ ἀθέρα τοῦ προσώπου μου δον νὰ πυρώσω τὸν φοῦρον Κύπρ. **4)** Τὸ λεπτότερον καὶ ἐκλεκτότερον μέρος πράγματος τυνος "Αθ. Βιθυν. "Ηπ. Θράκ. (Σαρεκκλ. κ. ἄ.) Καππ. (Σινασσ.) Κύπρ. Κῶς Λυκ. (Λιβύσσο.) Μακεδ. Μεγίστ. Πελοπν. (Γορτυν. κ. ἄ.) Ρόδ. Σάμ. κ. ἄ.: Πήραμι τοὺν ἀθέρα απ' τὸ ἀλεύρο Σάμ. Νὰ μοῦ βάλης καλὸ λάδι. —'Αθέρα σου δωσα! "Αθ. Μωρέ, θὰ σου δώσω τὸν ἀθέρα τοῦ σταφυλοῦ μου μὲ ἐξι δραμὲς μονάχα! Μέγαρ. Σιτάρο ἀθέρας (σῖτος ἀριστος) "Ηπ. Σὲ δίνω τὸν ἀθέρα τὴν τυριοῦ Σαρεκκλ. Βούτυρος ἀθέρας πρᾶμα! αὐτόθ. || Γνωμ.

"Οποιος διαλέγει τὸν ἀθέρα, | παίρνει τὴν κακή του μέρα (ό λεπτολογῶν καὶ μὴ ἀποφασίζων συνήθως ἔνεκα τῆς χρονοτριβῆς ταύτης ἀποτυγχάνει κατὰ τὰς ἐπιχειρήσεις του) Γορτυν. κ. ἄ. **β)** Τὸ λεπτότατον ἀλευρον Θράκ. Μακεδ. Προπ. (Κύζ.)

β) Μεταφ. 1) 'Ο ἀφρός, τὸ ἀνθος, ἐπὶ ἀνθρώπου διὰ τὴν καλλονὴν ἡ τὴν ἀφετὴν διακρινομένου "Ηπ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) κ. ἄ. —Μποέμ Αγριολούλ. 56: Παρθένες πεντάμοσφες καὶ ἄγγιχτες σὰ λουλούδια τοῦ βουνοῦ, δ ἀφρός καὶ δ ἀθέρας τῆς δμοδφιᾶς καὶ τῆς παρθενιᾶς Μποέμ ἔνθ' ἀν.: Χάθ' κε ἡ ἀθέρας τῇ μαχαλᾶ (ἀπέθανε δ καλύτερος τῆς συνοικίας) Σαρεκκλ. || Άσμ.

Κούνια, κούνια τὸν ἀθέρα, τὴν καλή μου θυγατέρα, κούνια, κούνια τὸ ἀρνάκι, τὸ γλυκό μου τὸ ἀρνάκι

